

ADV “TERRA ALTA”

Maig 2010 (1a edició 10/05/2010)

Recomanació 02

Són 4 pàgines

Sobre VINYA

PODA EN VERD A LA VINYA

Recomanacions tècniques

De cara a l'execució de la poda en verd es recomana als viticultors inscrits a la DOTA que tinguin en consideració alguns dels aspectes que s'exposen en aquesta recomanació tècnica.

1. Definició i objectius generals de la poda en verd

Entenem com a poda en verd el conjunt d'operacions que es porten a terme a la vinya durant el període vegetatiu i que a través de la gestió de la vegetació (canòpia) tenen com a finalitat:

- Incidir en la fisiologia de la planta (fotosíntesi, canvis de metabolisme).
- Corregir l'equilibri entre vegetació i producció del cep.
- Complementar el sistema i tipus de poda, així com simplificar la poda d'hivern.
- Aconseguir una canòpia més adequada a efectes de facilitar la verema (manual i especialment la mecànica).
- Millorar la sanitat del cep en general i de la collita (més ventilació del raïm i major penetració dels tractaments fitosanitaris).

2. Operacions de poda en verd

2.1. Descripció

En el següent quadre es descriuen breument les operacions de poda en verd.

Nom comú	L'operació consisteix en suprimir:
Esbrotar o virbar	Els rebrots de les parts llenyoses (neixen del tronc i braços) i les brotacions dobles o bessons (neixen dels caps i braguer).
Despuntar	Els meristems apicals dels brots (puntes o part superior de la brotació) o inclús escurçar la llargada de la brotació.
Descavallar, desullar o esperonar	Les brotacions axil·lars dels brots (cavalls, ulls, esperons), deixant un número entre 2 o més a la part superior de cada brot.
Despampolar	Un número de fulles determinat per sota del primer raïm (de 1 a 3 fulles per brot).
Verema en verd o aclarida de raïms	Raïms, en una magnitud de l'ordre del 10 al 30%.

2.2. Objectius, moment òptim d'aplicació i possibilitat de mecanització

Operació	Objectius específics de l'operació	Moment òptim de realització	Possibilitat de mecanització?
Esbrotar o virbar	<ul style="list-style-type: none"> - Mantenir la càrrega determinada en la poda d'hivern. - Deixar brotacions o rebrots que puguin ser d'utilitat en el procés de formació del cep o en el manteniment del sistema de poda. 	<ul style="list-style-type: none"> - Abans que les brotacions a eliminar arribin als 20 cm de longitud. 	Sí* (en el cas de suprimir rebrots de la soca)
Despuntar	<ul style="list-style-type: none"> - Aturar el creixement de les brotacions - En formes de conducció lliures (vas), adequar la vegetació al pas de la maquinària. - Millorar l'execució de la verema. 	<ul style="list-style-type: none"> - Quan interressi aturar el creixement de les brotacions. - 2 o 3 dies abans de la verema 	Sí
Descavallar, desullar o esperonar	<ul style="list-style-type: none"> - Millorar la ventilació, la insolació i penetració de tractaments fitosanitaris en el raïm. - Vigoritzar les brotacions. - Homogeneïtzar la fisiologia de la brotació. 	<ul style="list-style-type: none"> - Després del florit i fins que el raïm assoleixi la mida gra de pèsol (Estadi fenològic** K) 	No
Despampolar	<ul style="list-style-type: none"> - Millorar la ventilació, la insolació i penetració de tractaments fitosanitaris en el raïm. - Millorar l'execució de la verema. 	<ul style="list-style-type: none"> - Durant el verolat (Estadi fenològic** M) 	Sí*
Verema en verd o aclarida de raïms	<ul style="list-style-type: none"> - Millorar la concentració de sucres, àcids, aromes i polifenols (color). - Reduir la producció. 	<ul style="list-style-type: none"> - 3 ó 4 setmanes abans de la verema. (Estadi fenològic** N) 	No

*la mecanització únicament és possible en sistemes de conducció en espallera del tipus cordó (Royat, Guyot).

** estadis fenològics segons A.Baggiolini

3. Consideracions prèvies

Tot seguit es detallen alguns aspectes que es deuen considerar en la planificació de la poda en verd.

- **Emplaçament i orientació.** La ubicació de la parcel·la i l'orientació de les fileres és determinant en l'estratègia de poda en verd.
- **Sistema de conducció: forma lliure (vas) VS forma conduïda (espatllera).** La diferent disposició de la canòpia i la massa foliar en cadascun d'aquest dos tipus de conduccions fa que en caràcter general un cep en vas requereixi una poda en verd més intensa que els ceps conduïts en espatllera.
- **Vigor.** En funció del vigor del cep es realitzaran o no les diferents operacions de poda en verd. Una vinya molt vigorosa requerirà, probablement, una poda en verd més severa i intensa, mentre que una vinya ben equilibrada únicament requerirà les operacions més imprescindibles i, en tot cas la poda en verd serà més econòmica.
- **Fisiologia de la planta.** És un tema complex, però de gran importància. Totes les operacions en verd tenen importants repercussions en la fisiologia del cep.
- **Varietat de raïm.** Cal atendre a les característiques pròpies de cada varietat de cara a planificar l'execució de la poda en verd. En cap cas és correcte adoptar una estratègia igual per a totes les varietats de raïm. En caràcter general, d'entre les varietats emparades per la DOTA,
 - Requereixen una poda en verd severa: MACABEU, MOSCATELL, CHARDONNAY, GARNATXA NEGRA i SYRAH.
 - Requereixen una poda en verd normal: GARNATXA BLANCA, PARELLADA, SAUVIGNON BLANC, CHENIN, VIOGNIER, SAMSÓ, ULL DE LLEBRE, CABERNET SAUVIGNON, MERLOT i MORENILLO
- **Cost.** Les operacions de poda en verd tenen costos de realització importants.
- **Destí del raïm.** L'equilibri fisiològic del cep, un rendiment per hectàrea que no superi el màxim de producció admesa i un estat sanitari de la collita òptim són els principals factors que determinen una bona aptitud enològica del raïm per l'elaboració dels productes emparats per la DOTA.

4. Estratègies de poda en verd

Previ anàlisi de les consideracions exposades en l'apartat anterior, l'estratègia de poda en verd a adoptar en una parcel·la de vinya ha de determinar quines operacions es realitzaran. Les estratègies més freqüents a la DOTA es detallen en el següent quadre.

Estratègia	Operacions	Observacions
I. Tradicional	Esbrotar / virbar Despuntar Descavallar, desullar o esperonar	La poda en verd que s'ha practicat sempre a la DOTA.
II. Tradicional + despampolat	Esbrotar / virbar Despuntar Descavallar, desullar o esperonar Despampolar	La mateixa estratègia que la I, però posant èmfasi en el despampolat com a mesura per millorar la sanitat del raïm en varietats sensibles a la cendrosa o el podrit.
III. Moderna	Esbrotar / virbar Despuntar Despampolar	L'estratègia de poda en verd més moderna per vinyes emparrades.

Alhora d'adoptar l'execució de qualsevol d'aquestes estratègies en una parcel·la de vinya, cal considerar alguns aspectes concrets de cadascuna de les operacions.

- **Esbrotar / virbar.** És una operació indispensable en tots els supòsits. La única varietat que podria prescindir d'aquesta operació és la PARELLADA amb un sistema de conducció en emparrat.
- **Despuntar.** Els efectes d'aquesta operació en la fisiologia de la planta són molt remarcables. Mentre que en varietats sensibles als problemes de quallat (Garnatxes i Merlot) pot afavorir aquest procés si es practica prèviament o en les primeres fases de la floració, la parada de creixement que ocasiona en les brotacions afavoreix el vigor de les brotacions axil·lars, els rebrots o inclús afavorir-ne la seva aparició. La facilitat de mecanització d'aquesta operació pot conduir a un abús en la seva utilització.
- **Descavallar, desullar o esperonar.** La impossibilitat de mecanitzar aquesta operació i el gran interès en la reducció de costos està conduint en molts casos a la no realització del desullat. La realització d'aquesta operació té uns efectes claríssims en la millora de l'aptitud enològica del raïm. En vinyes en vas és indispensable la seva realització, mentre que en vinyes en espatllera es pot prescindir en casos on el vigor està ben controlat.
- **Despampolar.** Cal considerar el risc de què el raïm tingui excessiva insolació (cremades) i l'efecte fisiològic que l'eliminació de les pampes situades per sota del raïm suposa (balanç fotosintètic i inducció del canvi de metabolisme). Paradoxalment, en vinyes en espatllera aquesta operació està prenent terreny al descavallat o desullat, mentre que l'únic efecte comú que tenen és la millora de la ventilació, la insolació i penetració de tractaments fitosanitaris en el raïm. Una estratègia prou vàlida en casos on hi hagi risc de podridures és practicar únicament aquesta operació per la cara del sol sortint.
- **Aclarida de raïms.** Aquesta operació s'ha de considerar únicament com una contingència davant de casos on es difícil contenir el rendiment o obtenir la qualitat desitjada.